

Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για αυτιστικούς μαθητές

Η εκπαιδευτική διαδικασία είναι πρόσθετα επιβαρυντική για τον Αντρέα αφού πολλές φορές δεν βρίσκει σε διάφορα διδακτικά πεδία προσωπική νοηματοδότηση παρότι διαθέτει εν δυνάμει προσαρμοστικούς μηχανισμούς. Η δε αντίσταση του παιδιού να διατηρήσει την προσοχή του και να αναδείξει το εκπαιδευτικό του δυναμικό, γενικεύοντας σε νέες καταστάσεις είναι απόρροια της φύσης των δυσκολιών του, της συνολικής κόπωσης που έχει συσσωρεύσει κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς αλλά και της δυσκολίας διαχείρισης του άγχους του. Οι ανεπαρκείς κοινωνικές δεξιότητες του Αντρέα έχουν οδηγήσει να πέφτει σε κοινωνικά αποπήματα και διαστρεβλώσεις στην επικοινωνία με τους άλλους που δυσχεραίνουν την κοινωνική επαφή. Επιπρόσθετα, το οικείο περιβάλλον φαίνεται ότι δεν κατανοεί τις δυσκολίες του καθώς ο ίδιος δέχεται πιέσεις για ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της ηλικίας του.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω αλλά και λόγω των εγγενών του δυσκολιών παρουσιάζει συχνά εικόνα σύγχυσης και αποδιοργάνωσης, κατακλύζεται από άγχος και εκδραματίζει με ανεπιθύμητες συμπεριφορές και εκρήξεις θυμού. Προκειμένου να αναπτυχθεί περαιτέρω το γνωστικό του δυναμικό, η κοινωνική του ενσωμάτωση και η κοινωνική συμπεριφορά, προτάθηκε να υποστηριχθεί πλεονασματικά από τον *θεσμό της παράλληλης στήριξης*. Επίσης, τέθηκαν επιμέρους στόχοι στους τομείς της μαθησιακής ενεργοποίησης (Peeters, 2000. Μαυροπούλου, 2007), της καλλιέργειας της επικοινωνίας (Jordan & Powell, 2000) και της ανάπτυξης της κοινωνικής συμπεριφοράς (Attwood, 2009):

Για τη μαθησιακή ενεργοποίηση:

- ✓ Ατομικός χρόνος προετοιμασίας πριν ερωτηθεί.
- ✓ Περισσότερος χρόνος για να εκτελεί τις εργασίες του.
- ✓ Προφορική εξέταση κατά την οποία να δίνονται διευκρινιστικές ερωτήσεις ώστε να διευκολύνεται ως προς το έλλειμμα εννοιών που παρουσιάζει (αδυναμία κατανόησης μεταφορικού λόγου, δυσκολία στις συνδυαστικές ερωτήσεις, έμφαση σε ερωτήσεις που απαιτούν απομνημόνευση).
- ✓ Τη συχνή εναλλαγή των δραστηριοτήτων, την παροχή διαλειμμάτων μετά την ολοκλήρωση μιας δραστηριότητας, ώστε να πραγματοποιεί σιωπηρά πιο ελεύθερες δραστηριότητες, με στόχο την συναισθηματική του αποφόρτιση.

- ✓ Προκαθορισμένα και σαφή στάδια στη μελέτη του.
- ✓ Την οργάνωση του χώρου εργασίας του στην τάξη, καθώς και την ενημέρωση του για τις δραστηριότητες που θα καλύψουν το ημερήσιο πρόγραμμα.
- ✓ Προφορική ενημέρωση σε περιπτώσεις αλλαγής προγράμματος.
- ✓ Χρήση οπτικοποιημένου εποπτικού υλικού.
- ✓ Την εξασφάλιση απλών αλλά σταθερών κανόνων που διέπουν το σύστημα τάξης, καθώς και την επιμονή του εκπαιδευτικού στην τήρηση του προγράμματος, ώστε σταδιακά να μπορεί το παιδί να προσαρμοστεί και να το ακολουθήσει.
- ✓ Συνέπεια και κοινή στρατηγική από γονείς και εκπαιδευτικούς όσον αφορά την αντιμετώπιση της εκάστοτε συμπεριφοράς του.
- ✓ Σαφής αναφορά στους κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς (τι επιτρέπεται και τι όχι, με σαφή διατύπωση).
- ✓ Η τοποθέτηση του θρανίου κοντά στον εκπαιδευτικό και η προσπάθεια πλαισίωσης του παιδιού μέσω της βλεμματικής επαφής και της λεκτικής παραίνεσης. Δεδομένου, ότι ο έλεγχος της συμπεριφοράς του παιδιού μειώνει τη διάσπαση του και βοηθά την οργάνωση του, χρειάζεται οι εκπαιδευτικοί να τον βοηθούν διακριτικά.

Για την καλλιέργεια της επικοινωνίας:

- ✓ Οι οδηγίες να δίνονται με σταθερό τόνο φωνής και χωρίς ένταση.
- ✓ Οι αρνητικές αντιδράσεις να αντιμετωπίζονται με ηρεμία, χαμηλούς τόνους και σταθερότητα ώστε να μην εγείρουμε τη σύγχυση που βιώνει.
- ✓ Την εκμάθηση δεξιοτήτων διαλόγου (πώς ξεκινάμε μια συζήτηση, πώς ανταποκρινόμαστε κατάλληλα στα σχόλια του συνομιλητή).

Για την ανάπτυξη της κοινωνικής του συμπεριφοράς:

- ✓ Χρησιμοποίηση των ενδιαφερόντων του ως βάση ανάπτυξης των επικοινωνιακών κοινωνικών δεξιοτήτων με προσπάθεια διεύρυνσης τους σε παρεμφερή αρχικά θέματα που σταδιακά με την ανάθεση εργασιών σε μικρές ομάδες μαθητών να επεκταθούν.

- ✓ Επικέντρωση στις γνωστικές ικανότητες του μαθητή (λεξιλόγιο, μνήμη) ώστε να νιώσει ικανός και παραγωγικός.
- ✓ Την προοδευτική εξοικείωση του με το σύνολο των συμμαθητών, ξεκινώντας από μικρή ομάδα στην οποία ο ίδιος αισθάνεται ασφαλής.
- ✓ Την προοδευτική εξοικείωση του με τους κανόνες κοινωνικής συνδιαλλαγής μέσα και έξω από την τάξη (συμμετοχή σε ομάδες συμμαθητών στο μάθημα της γυμναστικής, στο διάλειμμα, δoσοληψίες με το κυλικείο του σχολείου).
- ✓ Την εξοικείωση και ενημέρωση των μαθητών για τις ανάγκες του συμμαθητή τους (κατανόηση, σεβασμός και αποδοχή σε ιδιότυπες συμπεριφορές, στους φόβους, κατανόηση γεγονότων κ.τ.λ.).
- ✓ Η επιβράβευση του για ότι επιτυγχάνει κυρίως στον τομέα των κοινωνικών δεξιοτήτων, η εστίαση στις θετικές πλευρές της προσωπικότητας του και η κινητοποίηση για την ανάληψη πρωτοβουλιών, ρόλων, καθηκόντων, τόσο στο σχολικό όσο και στο οικογενειακό περιβάλλον.
- ✓ Η θετική ενίσχυση της κατάλληλης κοινωνικής συμπεριφοράς.
- ✓ Η συμμετοχή του σε ομαδικές δραστηριότητες (αθλητικές, πολιτιστικές, κοινωνικές), ανάλογες των ενδιαφερόντων του, που θα διευκολύνουν την επικοινωνία του με τους συνομηλίκους, αλλά και την αλληλεπίδραση και αποδοχή, καθώς και την συναισθηματική του κατάσταση.
- ✓ Ψυχολογική υποστήριξη και οικογενειακή συμβουλευτική.